

me, at et vidnes bopæl ikke må oplyses for tiltalte, såfremt afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler derfor, og det må antages at være uden betydning for tiltaltets forsvar. Endvidere blev der ved § 835, stk. 2, fastsat en adgang for anklagemyndigheden til at give forsvareren pålæg om ikke at videregive oplysninger om et vidnes bopæl til den tiltalte, såfremt der under domsforhandlingen agtes fremsat begæring om rettens bestemmelse om, at denne oplysning ikke må meddeles tiltalte. Pålægget kan af forsvareren indbringes for retten.

Ifølge forarbejderne til bestemmelsen (Retsudvalgets betænkning af 30. april 1987, Folketingstidende 1986/87, tillæg B, sp. 1497) skal der foretages en konkret vurdering af, om afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler for hemmeligholdelse af vidnets bopæl. Det anføres videre i betænkningen, at der kan være situationer, hvor vidnets identitet ikke kan fastslås, såfremt bopælen anonymiseres, og at det derfor yderligere er en betingelse, at hemmeligholdelse er uden betydning for tiltaltets forsvar.

3. Forslagets baggrund og indhold.

I justitsministerens redegørelse af 18. november 1991 til Folketingets Retsudvalg om »rockerkriminalitet« er det anført, at der som led i indsatsen mod rockerkriminalitet og anden bandekriminalitet vil blive fremsat forslag om skærpede sanktioner for forbrydelser mod vidner, ligesom det i redegørelsen er tilkendegivet, at der vil blive fremsat forslag om, at der på ny indføres en – meget begrænset – adgang til at føre vidner anonymt. Baggrunden for forslagene er således et fundamentalt ønske om i det hele taget at sikre de mennesker, der står frem i en retssag, den bedst mulige beskyttelse.

3.1. Den strafferetlige beskyttelse af vidner.

En række omtalte sager og diskussioner i offentligheden tyder på, at der i de senere år har været en stigende tendens til, at vidner i straffesager udtrykker alvorlig frygt for at afgive forklaring. Problemet synes navnlig at gøre sig gældende i forbindelse med sager om narkotikakriminalitet og i sager om grovere bandekriminalitet, herunder rockerkriminalitet.

Men også i en række sager med »mere almindelig kriminalitet«, f.eks. almindelige voldssager, gives der ofte af vidner udtryk for frygt for at afgive forklaring i sagen, bl.a. på grund af manglende retsbeskyttelse over for den tiltalte. Og her giver vidnefritagelsesreglerne i retsplejeloven ikke en samlet tilfredsstillende løsning. Vælger et vidne i en straffesag at benytte sig af vidnefritagelsesmuligheden og ikke afgive forklaring, vil dette betyde, at de oplysninger,

som vidnet sidder inde med, dermed ikke indgår i forbindelse med rettens afgørelse i den pågældende sag. Dette forhold vil kunne have afgørende betydning for anklagemyndighedens mulighed for at bevise den tiltaltets skyld.

Det er stødende for retsbevidstheden, hvis kriminelle gennem udøvelse af terror over for vidner kan gøre sig immune over for retsforfølgning. Det må endvidere befrygtes, at trusler mod vidner vil få et øget omfang, hvis det bliver kendt og udbredt, at kriminelle på denne måde kan frigøre sig for retsforfølgning.

Der er derfor grund til at overveje, om der fra samfundets side i dag reageres over for angreb mod vidner på en sådan måde, at tilliden til retssystemets evne til at kunne gribe effektivt ind over for forbrydelser ikke svigtes. Det er her af væsentlig betydning at kunne beskytte vidnet i forbindelse med selve vidneforklaringen. Retsplejelovens regler om vidnebeskyttelse og herunder særligt muligheden for efter lovforslaget at hemmeligholde vidnets identitet må her fremhæves, jf. nedenfor under pkt. 3.2.

Men for at opretholde tilliden til retssystemets funktion i samfundet er det også væsentligt at se på, om strafferammerne for de enkelte forbrydelsestyper er fastlagt på en sådan måde, at der også over for forbrydelserne i deres grovere fremtrædelsesformer er mulighed for at udmåle straffe, der er i overensstemmelse med den samfundsmæssige vurdering af de enkelte forbrydelsers grovhed.

I denne forbindelse kan der særligt peges på behovet for en skærpelse af strafferammerne for de forskellige forbrydelsestyper, som vidner kan blive udsat for. Her kan der være god grund til gennem en skærpelse af strafniveauet og strafferammerne at markere samfundets afstandtagen fra disse forbrydelser og samtidig styrke det strafferetlige værn mod represalier over for vidner og mod hindring af strafretsfølgning.

På denne baggrund foreslås der i straffeloven indsat en bestemmelse, som hjemler en forhøjet straf, når vidner m.v. udsættes for trusler, represalier m.m.

Ved udformningen af en straffebestemmelse af denne karakter er det nødvendigt at tage stilling til en række afgrænsningsspørgsmål. Der må således tages stilling til, hvem der skal være beskyttet af en sådan bestemmelse og hvilke handlinger bestemmelsen skal omfatte. Herudover skal der tages stilling til, hvor straffebestemmelsen skal placeres i straffeloven.

Hvad angår *den beskyttede personkreds*, må denne omfatte vidner i straffesager for dermed at markere, at beskyttelsen gælder alle, der har oplysninger af